

BAFRA ÖZEL EĞİTİM UYGULAMA OKULU
ÖZEL EĞİTİM DERGİSİ

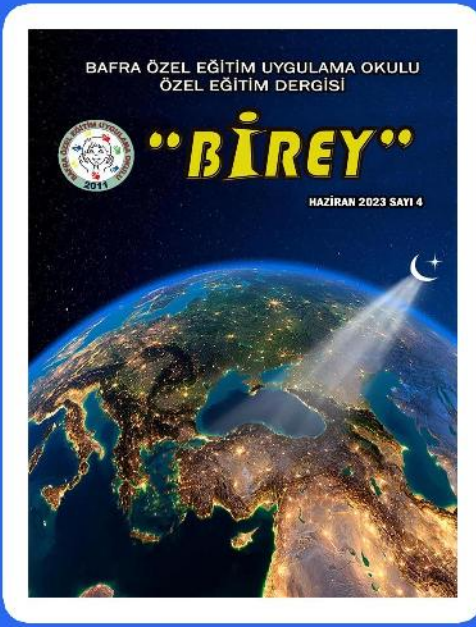
HAZİRAN 2023 SAYI 4

BİREY

Dosya Konusu: Türkiye Yüzyılı ve Özel Eğitim

Fatih TEZCE-Murat Salih SEMİZOĞLU-Mine ÇELEBİ-Semra ODABAŞOĞLU
Eyüp ÖZTURAN-Yusuf DEMİREL-Ayşe BAŞ-Hülya GÜNDÜZ-Melek ŞENER

HAZİRAN 2023

İmtiyaz Sahibi

**Bafra Özel Eğitim
Uygulama Okulu adına
Fatih TEZCE**

**Yazı İşleri Müdürü
Murat Salih Semizoğlu**

**Genel Yayın Yönetmeni
Serdar MADEN**

**Editör
Mine ÇELEBİ**

**Koordinatör
Semra ODABAŞOĞLU**

Yayın İlkeleri

- Basın yasasına uyar-
- Gönderilen yazılar iade edilmez-
- Gönderilen yazılarda yayın kurulu değişiklik yapabilir-
- Dergideki yazılardan kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir-

İÇİNDEKİLER

1. Yarın Değil, Hemen Şimdi/ Fatih TEZCE
2. İstatistiklerle "Türkiye Yüzyılında" Özel Eğitim/ Murat Salih SEMİZOĞLU
4. Anneden Oğluna/ Hülya GÜNDÜZ
5. Türkçe Öğretiminde Özel Öğrenme Güçlüğü/ Yusuf DEMİREL
7. Olumsuz Olarak Görülen Çiçekler: Asya Kayrasu'nun "Asya'nın Günlüğü ve "Asya'dan Boyu/Yorum" Kitapları Üzerine Düşünceler/ Melek ŞENER
8. Özel Eğitimli Çocukların Gelişim Dönemi Özellikleri/ Eyüp ÖZTURAN
10. Her Çocuk Özeldir/ Ayşe BAŞ
11. Öyle Bir Değişir Ki/ Mine ÇELEBİ
12. Özel Bağlarla Dokunan Yürekler: Özel Eğitimde Duygusal Bağın Önemi/ Semra ODABAŞOĞLU
13. Mezuniyet Köşesi

Bafra Özel Eğitim Uygula Okulu
Gazipaşa Mahallesi Türkmen Sokak No: 42
Bafra/SAMSUN

Tel: 0362 543 3377

Web:<http://bafraegitimuygulamaokulu1.meb.>

YARIN DEĞİL, HEMEN ŞİMDİ...

Başlıyoruz...

Biz bu defa bu başlangıcımıza “Türkiye Yüzyılı” diyoruz.1923 ruhu 2023 ruhuna kavuştu. Şükür... 1923’ün Milli İradesiyle 2023’ün Milli İradesi buluştu... Huzur...

“Yaşamak” fiili, içerisinde her rengi, her teni, her şeyi barındırabilir. Yaşamak fiilinin içinde her şey var, biz de varız...

Biz, yani Bafra Özel Eğitim Uygulama Okulu her sene bir önceki seneye göre daha heyecanlı, her gün bir önceki gününe göre daha titiz, bir önceki dakikasına göre daha üretken... Başladığımız yolu huzurla ve gururla tamamlamaya çalışıyoruz.

Anadolu İnsanının İrfanını heybemizde taşıyoruz. Ve bu heybe bir zaman sonra Anadolu İnsanının heybetine dönüşüyor.

Çünkü biz inanıyoruz ki güneşler hep Doğu’dan doğar...

“Türkiye Yüzyılı ve Özel Eğitim” dosya konulu 4.sayımızı hazırladık. Dergimiz hazır, biz hazırız, Türkiye hazır...

Benden çok daha fazla heyecanlı bir şekilde sürece katkı veren ve isimlerini dergi kapağında gördüğünüz öğretmenlerimize ve velilerimize kalbi teşekkür ederim.

Başlasın Türkiye Yüzyılı...

STAT ST KLERLE “TÜRK YE YÜZYILINDA” ÖZEL E T M

Bireysel ve geli im özellikleri ile e itim yeterlilikleri açısından akranlarından anlamlı düzeyde farklılık gösteren bireylerin e itim ve sosyal ihtiyaçlarını kar ılamak üzere geli tirilmi e itim programları ve özel olarak yeti tirilmi personel ile uygun ortamlarda sürdürülen e itime Özel E itim denir.

Özel E itimin tanımında da geçen anlamlı düzeyde farkındalık gösteren bireylerden, ö retmenlerden ve okullardan bahsedilmektedir. Bizler de Bafra Özel E itim Uygulama Okulu olarak belirtilen tanıma uygun, tüm payda larını (veli-ö retmen-ö renci) engin bir ho görüyle kucaklayıp onları ya amın merkezine alarak ortak ya am faaliyetlerine kazandıran sevgi ve efkate yuvasıyız. Her geçen gün özel e itim farkındalığının artmasıyla bu alanda da sayısız yenilik ve geli im kat edilmektedir. Bu yazımda özel e itimde dün-bugün kıyasıyla olu an farkındalıklardan bahsedeceğim.

1951 yılı Türkiye’de özel e itim tarihi açısından bir dönüm noktası olmu tur. 5822 sayılı Kanun ile özel e itim bir sa lık ve bakım hizmeti olarak algılanmaktan kurtulmuş ve Türk Millî E itim sistemi içerisine alınmıştır.(Kaynakça: M LL E T M STAT ST KLER , TÜRK YE’DE ÖZEL E T M H ZMETLER - Ankara-2020)

1951-1952 e itim ö retim yılında toplam özel e itim okul sayısı 2, ö renci sayısı 178, ö retmen sayısı 26’dır. (Kaynakça: M LL E T M STAT ST KLER , TÜRK YE’DE ÖZEL E T M H ZMETLER - Ankara-2020)

1960-1961 e itim-ö retim yılında toplam okul sayısı 6, ö renci sayısı 762, ö retmen sayısı 99’dur. (Kaynakça: M LL E T M STAT ST KLER , TÜRK YE’DE ÖZEL E T M H ZMETLER - Ankara-2020)

1970-1971 e itim-ö retim yılında toplam okul sayısı 11, ö renci sayısı 1960, ö retmen sayısı 218’dır. (Kaynakça: M LL E T M STAT ST KLER , TÜRK YE’DE ÖZEL E T M H ZMETLER - Ankara-2020)

1980-1981 e itim-ö retim yılında toplam okul sayısı 21, ö renci sayısı 4059, ö retmen sayısı 430’dur. (Kaynakça: M LL E T M STAT ST KLER , TÜRK YE’DE ÖZEL E T M H ZMETLER - Ankara-2020)

1990-1991 e itim ö retim yılında toplam okul sayısı 68, ö renci sayısı 7848, özel e itim sınıflarındaki ö renci sayısı 9970, kayna tırma uygulaması yoluyla e itim alan ö renci sayısı 3934’tür.(Kaynakça: M LL E T M STAT ST KLER , TÜRK YE’DE ÖZEL E T M H ZMETLER - Ankara-2020)

2000-2001 e itim-ö retim yılında toplam özel e itim okulu sayısı 342, ö renci sayısı 15838, özel e itim sınıflarındaki ö renci sayısı 6862, kayna tırma e itimindeki ö renci sayısı 17724, toplam ö retmen sayısı 2355’tir. (Kaynakça: M LL E T M STAT ST KLER , TÜRK YE’DE ÖZEL E T M H ZMETLER - Ankara-2020)

2006-2007 e itim-ö retim yılında Özel E itim Örgün E itim Toplamı içerisinde Okul/Sınıf/Kurum sayısı 644, ö renci sayısı 39520, ö retmen sayısı 6811 iken; 2021-2022 e itim-ö retim yılında Özel E itim Örgün E itim Toplamı içerisinde Okul/Sınıf/Kurum sayısı 1573, ö renci sayısı 472686, ö retmen sayısı 11177’e ulaşmıştır. (Kaynakça: M LL E T M STAT ST KLER 2007,2022)

Son 15 yılda özel e itimim E itim-Ö retim içerisinde payının büyümesi üphesiz olu turulan farkındalıkların, yatırımların ve özel e itimin toplum içerisinde ki yerinin önemi adedince artmıştır.2005 yılında çıkarılan Engelliler Kanunu ile e itim, rehabilitasyon, istihdam, sosyal yardım, evde bakım, giri imcilik, sportif ve kültürel faaliyetler, sa lık ve eri ilebilirlik alanlarında hizmet vermeye başlandı. 2010’da yapılan Anayasa De i ikli i ile engellilere yönelik pozitif

ayrımcılık anayasal güvenceye alındı. 2013 yılında “özürlü,sakat,çürük” gibi incitici ibareler tamamen kaldırıldı. ÖTV, MTV, KDV emlak vergisi, gümrük vergisi muafiyeti, gelir vergisi indirimi, ula ım, seyahat, park, müze ve kamu indirimleri yapıldı.

Bildi iniz gibi özel e itim uygulama okullarında, orta-a ır zihinsel engeli veya otizmi olan bireylere öz bakım ve günlük ya am becerilerini geli tirmek ve topluma uyum sa lamalarına destek olmak amacıyla “Uygulama Evleri” açıldı. Birey Dergisi geçen sayısında bu hususa, faydalarına de inmi tik. "Uygulama Evleri" günlük ya am becerilerini kazandırmada büyük önem arz ediyor. Uygulama evleri normal bir evin içerdi i tüm ortamları ve araç-gereçleri içeriyor. Bu nedenle uygulama ev sayıları da ülkemizde son yıllar büyük bir yatırım yapılarak artmı tır. 200'e yakın “Uygulama Evleri” yapılmı olup yapımı devam edenler mevcuttur. (Kaynakça: Özel E itim ve Rehberlik Genel Müdürlü ü)

Son yıllarda yapılan bir ba ka yatırım ise içerikders materyalleri. "Özel Çocuklara Özel Materyaller" projesi kapsamında 2021 yılına kadar 8 bin 100 sınıfa 8 bin 100 set, 400 binden fazla özel e itim materyali gönderildi. Bu materyaller; kavram, okuma yazma, matematik, bili sel beceriler, öz bakım, günlük ya am, toplumsal uyum, sosyal ileti im gibi alanlardaki becerilerin kazandırılmasına yönelik hazırlanmı olup bu yolla ö rencilerin ö renme ve üretme süreçlerinin zenginle tirilmesi sa layarak okullarımızın e itim kalitesini de arttırmı oluyor. Ayrıca Özel E itim Genel Müdürlü ü (<https://ozelegitimcocuk.meb.gov.tr/>) bünyesinde sayısız e-çeriklerle de özel e itime katkı sunan e-dergiler yer almaktadır. Özellikle “Özel E itim Çocuk” dergisi içerik olarak dikkat çekmektedir.

(Kaynakça: Özel E itim ve Rehberlik Genel Müdürlü ü)

Kısaca bu yazımda sizlere Özel e itimin yıllara göre istatisti i geli imini sayısal verilerle vermenin yanında, sosyal ve hukuki alanda ki geli meleri, okullar da daha kaliteli e itimin yapılması adına yapılanları aktarmaya çalı tım. Tüm bu yatırımlar kar ısında tabi ki bizlere de Bafra Özel E itim Uygulama Okulu olarak büyük i ler dü mektedir. Tüm bu yatırımlar Özel e itim gören ö rencilerimizin daha iyi e itim görebilmesi için yapıyorsa bizler de aynı oranda elimizden gelenin fazlasıyla bu Ülkeye, bu Millete ve sevgili ö rencilerimize hizmet etmemiz gerekmektedir. Dezavantajlı ö rencilerimizi sıcak, samimi bir aile ortamında yeti tirme gayretinde olan de erli meslekta larımın tüm bu süreçte katkılarını çok fazla önemişiyorum. Duygusal ve fiziksel olarak deste e ihtiyacı olan ö rencilerimizin ö renme ihtiyaçlarını gideren, ö rencilerimizin yeteneklerini ke fetmesi ve geli tirmesi için çabalayan, velilerimizle sürekli ileti im halinde bulunan de erli ö retmenlerimiz okul kültürümüzün olu umunun mimarlarıdır. Bu vesileyle Anne efkatinden ve sıcaklı ından sonraki ilk durak olan ö retmenlerimize sonsuz te ekkürlerimizi sunuyorum.

Bir Müslümanın dezavantajlı olarak do ması veya sonradan dezavantajlı olması üphesiz Allah'ın izni ve iradesi ile olur. Dezavantajlı olmak bir bela veya ceza olarak dü ünülmemelidir; bir imtihan, bir nimet olarak dü ünülmelidir. Kur'an bunu çok net olarak açıklamı tır; “*Andolsun ki sizi biraz korku ve açlıkla, bir de mallar, canlar ve ürünlerden eksilterek deneriz. Sabredenleri müjdele.*” (Bakara suresi, 155. ayet)

ANNEDEN O LUNA...

Anne olmak bulut, ya mur olmak; toprağı ıslatmak ve açan çiçeğe kıyamamaktır. Anne olmak, dikenleri ayırmak, emekleyen bir bebeğe adım olmaktır. Ya amin en güzel tatlarından biridir anne olmak; ancak kimi anneler için hiç de kolay değildir anne olmak. Bizler yani özel çocukların anneleri diğer annelere göre biraz daha fazla özverili, biraz daha fazla sabırlı olmak zorundayız. Çünkü hayat bizlere her zaman rengarenk tablo çizmemektedir. Yolumuz uzun imiz güç olsa da onlar bizlerin en değerli varlıkları, canlarımızdır.

Bu yolda, çocuğum için çabalamayı, onun için mücadeleyi, yapabileceğimin en iyisini yapmayı öğrendim. Zaman ve sabır dinmeyen sızılarımı dindirdi. Kapanmayan yaralarımı

kapattı. Ben o lumanın, Enesimin do umuyla beraber büyüdüm. Arkadaşlarıma yolda; o luma canda oldum. Bu suretle zamanının sabrı körukledi ini, sabrın da beklemek oldu unu öğrendim. Onunla birlikte yürümeyi, ellerini kullanmayı, konuşabilmeyi, yaşamayı öğrendim. Birlikte ilmek ilmek dokuduk hayatı. Her zaman kaygılarım arkada, umutların önümde olarak ilerledim. O luma Enes varlığıyla hayata sınımsız bağlanmamıza vesile oldun.

Yavrum, eğitimim boyunca ben babam ve öğretmenlerin hep birlikte güzel bir aile olarak bu günlere geldim. Bana annelik gibi kutsal bir duyguyu tattırдың için sana çok teşekkür ederim güzel evladım Enes. Yolumuz uzun imiz güç olsa da onlar bizlerin en değerli varlıkları, canlarımızdır. Ve ölümler olsun onu bize bir bağlayan Allah'a...

TÜRKÇE ÖZEL ÖRENME GÜÇLÜ Ü

Özel öğrenme güçlü ü, öğrenmeyle ilgili bir sorun olarak algılanmakta ve bu şekilde tanıtılmaktadır. Bununla birlikte özel öğrenme güçlü ü, görme, duyma, tanıma, yazma, okuma, hesaplama, tekrarlama, iletişim becerilerinin algılanmasıyla ya da öğrenmeyle ilgili bir sorun olarak tanımlanmaktadır. (www.gata.edu.tr/dahilibilimler/cocukruh/ldtest.htm- Demirkan). Bazı araştırmacılar, öğrenme bozukluğu kavramını, zekâsı normal ya da normalin üzerinde olan fakat buna rağmen kendisinden beklenen akademik becerileri kazanamayan çocuklar için kullanırlar (Korkmazlar, 1992).

Özel öğrenme güçlüklerinin ortaya çıkma sıklığı, %1-%30 arasında değişir. Özel öğrenme güçlü üne neden olan faktörler kesin olarak bilinmemekle birlikte şunlardır:

ÇOCUĞUN DİL GELİŞİMİNDEKİ LEYEN BOZUKLUKLARIN NEDENLERİ?

AFAZ : Konuşma yeteneğindeki özel tip bozuklukları anlatmak için kullanılan bir terimdir. Sadece konuşma değil sözlü, yazılı ya da başka türlü iletişimin kaybolmasıdır. Sonradan geçirilmiş bir hastalık (TÜBAR-XIII-/2003-Bahar/Ar . Gör. Duygu UÇGUN 210) sonucu beynin etkilenmesiyle konuşma, anlama, isimlendirme, okuma, yazma, hesaplama, tekrarlama fonksiyonlarının sağlanmasıyla ilgili yapının bozulmasıyla oluşan klinik bir tablodur.

kadar elde edilen bilgilere göre: 1) Bu problem, kalıtsaldır. Ailedeki diğer bireylerde de görülebilir. 2) Kalıtsal nörolojik hastalıklarla ilgili kişinin olabileceği düşünülmektedir. 3) Yakın akraba evlilikleri bu sorunun ortaya çıkma ihtimalini artırır. 4) Hamilelik ve doğum sırasında geçirilen hastalık ve travmalar çocukta özel öğrenme güçlü ünün ortaya çıkmasını tetikler. 5) Hamilelikte yanlış ve bilinçsiz ilaç alınması alkol kullanılması, kan uyuşmazlığı, zamanından önce veya erken doğum, oksijen yetmezliği veya doğum sırasında düşük olması da bu problemin ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. 6) Çocuğun geçirdiği kazalar ve ateşli hastalıklar da öğrenme bozukluğuna neden olabilmektedir.

AGRAF : Agrafti, beyin hastalığının sonucu, önceden var olan yazma yeteneğinin bozulmasına denir (Tanrıda , 1994: 57). Lisanın önemli fonksiyonlarından olan yazma, konuşma ve okumadan sonra gelişir (Karaman, 2000: 63).

ALEKS : Daha önce kazanılmış olan okuma alışkanlığının kaybı anlamına gelmektedir. Aleksi, çocuklukta beyinde meydana gelen bir hasar veya bozuklukla, daha ileride ortaya çıkan

psikolojik travma ile açıklanmaktadır (Razon, 1982). Bazı ara tırmacılar, “kelime körlü ü” ifadesini aleksi tarifi için kullanırlar.

D SLEKS : Uzmanların, yazılı bir metni gözle izleyip, anlamını kavramak, gerekirse seslendirmek olarak tanımladıkları “okuma” merkezî sinir sisteminin bir i levidir. Okuyan ki inin, gördü ü yazıyı dille ilgili kavramlara çevirmesi gerekir. Bu, harfleri (grafem) ilgili seslere (fonem), sesleri hecelere ve sözcüklere çevirmek anlamına gelmektedir. Bunun için okumaya yeni ba layan ki inin, konu ma dilindeki sözcüklerin ses yapısının fakında olması daha sonra da sesleri temsil eden harflerin yazıdaki dizili ini (ortografi) anlaması gerekir (www. turkpsikiyatri.com/ tek Makale.aspx).

SONUÇ: Özel ö renme güçlü ü daha çok, çocuk okula ba ladı ında ve akademik

becerileri kazanmakta ba arısız oldu unda ortaya çıkar. Bu çocukların okul ba arısı ya ıtlarına ve zekâlarına oranla dü üktür. Ba arı durumu de i kendir. Yani bazı derslerde ba arı, normal veya normalüstü iken, bazı derslerde dü üktür Ö renme bozukluklarının tespit edilmesinde ve giderilmesinde hem ö retmenlere hem de ailelere büyük görevler dü mektedir. Ö retmenlerin çocukta bu tür bir sorunun oldu unu sezdiklerinde tepki göstermemeleri, aileyle konuyu görü me yolunu seçmeleri gerekir. Bu ekilde çocuk probleminde dolayı kendini dı lanmı hissetmeyecek ve bu güçlü ü yenebilmek için daha çok çaba sarf edecektir. Çocukta ö renme güçlü ünün oldu u belirlendikten sonra çe itli testler yardımıyla bu güçlü ün türü belirlenmeli ve daha sonra uygun bir terapi yöntemi seçilerek bu sorun giderilmeye çalı lmalıdır.

KAYNAK:

<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/156768>

Ar . Gör. Duygu UÇGUN, Gazi Üni. Gazi E itim Fak. Türkçe E itimi Bölümü

[www. turkpsikiyatri.com/ tek Makale.aspx](http://www.turkpsikiyatri.com/tekMakale.aspx)

OLUMSUZ OLARAK GÖRÜLEN Ç ÇEKLER: ASYA KAYRASU'NUN "ASYA'NIN GÜNLÜ Ü ve "ASYA'DAN BOYU/YORUM" K TAPLARI ÜZER NE DÜ ÜNCELER

Asya Kayrasu ener 24 Temmuz 2010 tarihinde Samsunun Bafra ilçesinde dünyaya geldi. Bir ablaya sahip evin iki kızından biridir. Annesi ev hanımı, babası inaat ustasıdır. İlkokulu Bafra Özel E itim Uygulama Okulundatamamlamı olup, ortaokul e itimine aynı okulda devam etmektedir.

Aysa Kayrasu do du unda çok zayıf bir bebek olarak dünyaya geldi. Göz teması kuramadı ı için 3 ya nda doktor kararıyla otizm tanısı aldı. Tanı konulur konulmaz özel e itime ba landı. Çok hiperaktifti ve konu amıyordu. Hırçın ve saldırgan, kendine zarar veren bir çocuktur. Akranlarıyla ve çevresindeki ki ilerle ileti mi yoktu. Kendi iç dünyasında ya ıyordu. Çevresindeki ki iler tarafından uzak tutuluyor, hastalık olarak görülüp ondan uzakla ıyorlardı.

Beslenme olarak yemek seçmezdi. Uyku problemi ya anmadı. 3 ya ndan itibaren özel e itime devam etmektedir. Bafra Özel E itim Uygulama Okulu AsyaKayrasu'ya çok büyük katkı sa ladı. Ö retmenlerle i birli i içerisinde geli imi için çaba gösterildi. Yapboz, harfli kartlar, lego gibi materyallerle evde annesi olarak tarafımdan sürekli çalı ma gerçekleştirildi. Elinin alı ması açısından aile bireyleri eline her fırsatta kalem verdi ve düzgün tutması sa landı. Ö retmenlerin çok büyük katkısı ve yardımı ile Asya Kayrasu büyük geli im gösterdi.

Bafra Özel Uygulama Okulundaki ö retmenleri Asya Kayrasu'nun resim yetene inin

ke fedilmesini vesile oldular. Yine Okulun Müzik ö retmeni müzik yetene inin ortaya çıkmasına yardımcı oldu ve okulda org çalmayı ö rendi. Bütün ö retmenlerin deste i, ho görülü yakla ımları ve ailenin üstün çabası neticesinde Asya büyük ba arılara imza attı. Kızımız Asya uan uysal, çalı kan, resim yapmayı seven, ileti me açık, sosyal bir çocuk olarak ya amına devam etmektedir.

Bafra Özel E itim Uygulama Okulu, Asya'nın kendi çizdi i resimleri kitapla tırdı. İlk kitabımız "Asya'nın Günlü ü" 2019'da, "Asya'dan Boyu/Yorum" ise 2023'te çıktı. Okul idaresi ve ö retmenlerinin büyük özverisi ile kitaplarımıza kavu mu tuk. Kitaplarını tanıtmak için ö retmenlerinin ve sevenlerimizin katılımıyla iki defa tanıtım ve imza töreni yapıldı. Türkiye Cumhuriyeti'nin 2023 E itim Vizyonu ve Türkiye Yüzyılı hedefleri do rultusunda hem ailesi olarak, hem okulumuz hem de ilçe milli e itim müdürlü ümüz bu yürüyü te her zaman kızımın yanında oldular.

Asya Kayrasu'nun bu geli imine annesi, babası, ablası ve tüm ö retmenlerinin üstün çaba, ilgi ve sevgisi sayesinde ula ıldı. İstenildi inde ve çaba gösterildi inde tüm engellerin ba arıyla ula ca ına ve bu ba arının bütün otizmlili ve özel çocuklara ve ailelerine örnek olması dile iyle.

Sevgi, ilgi ve çaba oldukça bütün olumsuzluklar çiçek açabilir.

ÖZEL E T ML ÇOCUKLARIN GEL İ M DÖNEM ÖZELL İ KLER

Normal geli im gösteren çocuklarda, ya amın ilk iki yılında çocu un kazandı ı hareketler ileride kazanılacak hareket becerilerinin temelini meydana getirmektedir. Normal geli im içindeki çocuklar do umdan iki ya ına kadar ba mı dik tutma, nesnelere uzanma, yakalama, dönme, oturma, emekleme, sıralama ve yürümeyi içeren geli imsel sırayı izlemektedir. Ya amın ikinci yılından yedi ya ına kadar olan dönemde ise çocuk, ko ma, topu tutma, atma, sıçrama, atlama, yakalama, fırlatma gibi becerileri kazanmaktadır. Bu beceriler tüm çocukların ortak olarak gösterdi i, ya am için gerekli temel becerilerdir. Zihinsel engellili e sahip çocuklarda tüm di er geli im alanlarında oldu u gibi, motor geli im alanında da yetersizlikler vardır. Motor geli im fiziksel geli me ve büyüme ile ba lantılı olarak olgunla maktadır. Zihinsel engellili i olan çocuklarda genellikle metabolik ve endokrin bozukluklara ya da genetik mutasyonlara ba lı olarak fiziksel büyüme ve geli me normal akranlarının gerisindedir. Bu durum kaba ve ince motor beceriler ile el-göz koordinasyonunu da etkilemektedir. Zihinsel engellili i olan çocukların sahip oldu u zayıf kaslar ve gev ek eklemler, ya amlarının ilk yıllarından ba layarak motor geli me ait basamaklara ula mada gecikmelere neden olmaktadır. Ara tırmalarda, zihinsel engellili i olan çocukların sosyal geli imlerindeki yetersizliklerinden dolayı fiziksel aktivitelere katılmada güçlük çektikleri ya da çok az katılabildikleri ve bu durumun da çocukların motor performanslarını olumsuz yönde etkiledi i belirtilmektedir. Zihinsel engelli çocuklar, özellikle yetersizlikleri hafif derecede olanların, normal çocuklara en çok bedensel ve devimsel özelliklerde benzerlik gösterdikleri bilinmektedir. Bununla beraber zihinsel engellilik durumunun daha çok organik nedenlere ba lı olarak meydana geldi i orta ve a ır derecede zihinsel engellilerde bedensel ve

duyusal engellere, buna ba lı olarak çe itli devimsel problemlere sıklıkla rastlanmaktadır.

Zihinsel engelli ki ilerin di er tüm geli imleri, zihinsel durumundan etkilenmektedir. Bu ö rencilerin ö renme kapasiteleri nasıl ö renceklerini bilmek yada ö renme süreçlerinde dikkat, bellek, dil ve genelleme becerileri gibi yeterli veya etkili olabilmek için yeterli de ildir. Ancak, uygun ekilde bilgiyi toplama, etiketleme, sınıflama, hatırlama ve kullanma yetene i sınırlı olabilmektedir. Bu çocuklar soyut terim tanım kavramları, semboller ve genellemeleri sa lamada deste e ihtiyaç duyabilmektedirler. Algıları, kavramaları ve tepkileri basittir. E ya, olay ve durumları tam kapsayan ayrıntılı algı ve kavramları sa lamada deste e ihtiyaç duyarlar. Ö renme, hatırd tutma ve hatırlama yetenekleri ile ilgilidir. Zihinsel engelli çocuklar, ö renme ve di er aktivitelere gerekli zaman dilimi içerisinde dikkatlerini odaklamada yetersiz olabilmektedirler. Dikkat süreleri kısa ve da ınıktır. Bu durum zihinsel yetersizlikler yanında güdülenme eksikli i ile ifade edilmektedir.

Zihinsel engelli çocukların dil geli imi düzeylerinin, zekâ ya ı düzeylerinden daha dü ük oldu u bulunmu tur. Zihinsel yetersizlikte en sık görülen dil bozuklukları, gecikmi dil geli imi ve sınırlı sözcük da arcı ıdır. Zihinsel engelli e sahip çocukların alıcı dil düzeyleri, ifade edici dil düzeyinden daha yüksektir. Konu maya genellikle akranlarından daha geç ba lamakta, yetersizliklerinin derecesine ba lı olarak yava ilerlemektedirler. Ses ve artikülasyon bozuklukları normal çocuklardan daha sık görülmektedir. Ya ıtları olan normal çocuklarla anla mada zorluk ya arlar. Kendi seviyelerinde konu an küçük çocuklarla ili ki kurarlar ve anla bilirler. Duygu ve dü üncelerini açık ve ba ımsız olarak ifade edemezler. Duygu ve dü üncelerini kelimelerle veya kısa

cümlelerle belirtirler. Bu durum çocuklara kendilerini ifade etme olanaklarının verilmemi olmasından kaynaklanabilir. Çocu un sözel ileti im geli imini destekleyen ve cesaretlendiren ortamlar olu turmak ve çocu u cesaretlendirmek gerekmektedir. Genelde zihinsel engel gösterenler, özellikle zihinsel engellilikleri hafif derecede olanlar, dil ve konu mayı zihinsel engel göstermeyenlerin geçti i basamaklardan geçerek elde ederler. Fakat bu basamaklardan geçi hızları yava tır.

Zihinsel Engelli çocukların sosyal ve duygusal özellikleri, kendilerinden ya ça küçük olanlarla ili ki kurarlar, yakın çevresindekilerle kolayca dostluk kuramazlar kursalar bile dostluklarını uzun süre devam ettiremezler, yakın menfaatler ortadan kalkınca dostlukları sona erer, kolayca küser ve dostluklarını sona erdirirler, yalnızlı ı tercih etme e ilimleri vardır, sosyal ili kilerinde grupta daima ba kalarına tabi olma e ilimleri vardır, oyun ve toplum kurallarına uymakta zorluk çekerler, kuralları güç oyunlara ve sosyal etkinliklere katılmak istemezler, fiziki görünü lerinde ve giyim ve ku amlarında de i iklik gösterirler, giydiklerini uygun ekilde giyemez, kendilerine yakı tıramazlar, oturu larında, yürüyü lerinde, giyimlerinde, fiziki görünü lerinde rehberlik ve deste e ihtiyaç duyarlar, nezaket ve görgü kurallarına uymada deste e ihtiyaçları vardır, sosyal durumlara kendi kendilerine uymada zorluk çekerler, uyum sa layacak uygun çözüm yolları bulamazlar, bol bol sosyal ya antılar sa lamak uyumu zor durumların zihinsel engelliye göre basitle tirilmesi uyumu artırıcı bir tedbir olabilir, sosyal etkinliklere kar ı ilgileri azdır, çok az sayıda sosyal etkinliklere katılırlar, sosyal ili kilerde bencildirler, sosyal ili kilerinde kendilerini grupta kabul ettirebilecek becerileri azdır.

Ara tırma sonuçlarına göre, zihinsel engellilerin beceri istemeyen ya da yarı beceri isteyen i ya da mesleklerde ba arılı olmakta, herhangi bir i te ba arısız olmaları, genellikle o i in gere ini yerine

getirmedeki yetersizliklerinden çok, ki ilik ve sosyal uyum özellikleriyle ili kili olmaktadır. Zihinsel engelli çocukların bir i ya da meslek edinme ve bu mesle i ba arıyla sürdürme özellikleri, aynı zamanda toplumun bu çocuklara yönelik tutum ve davran ılarıyla da ili kildir. Zihinsel engelli çocuklar birçok i i yapabilir ve meslek sahibi olabilirler. Bu çocukların bir etkinli i, bir i i tümü ile ö renebilmeleri için i in basit parçalara ayrılmasını gerekmektedir. Ö renim hızları yava tır. Zihinsel engelli çocuklar monoton i leri yapmaktan ho lanırlar. Kendilerine ö retilen i leri hileye sapsadan yaparlar. Çünkü davran ı ları alı kanlıkları tarafından yönetilir. Monoton i lerde ba arı gösterirler. e tam zamanında gelir ve tam zamanında ayrılırlar. ve i yerindeki kurallara uyarlar. Meslek alanlarında iyi e itilebilirler. in gereklerine göre e itebilirlerse i ine ve mesle ine kar ı sadakatle çalı ırlar. yi i ve çalı ma alı kanlıkları kazanırlar. verenin, kontrol edenin istikrarlı isteklerine uygun davran ı lar gösterirler. Daha da ba arılı olmak için gayret gösterirler. Bu çocuklar bedenlen çalı arak bir ey yapmaktan bir eser olu turmaktan ho lanırlar. Yava dü ünürler, kavrarlar. Sözel açıklamalar onlar için anlamsızdır. i uygulayarak göstermek, uygulatarak ö retilmesini gerektirir. Alı kanlık haline gelinceye kadar aralıklı tekrarı gerekir. e ba latılmaları çok zaman alarak sabır gerektirir. Ba kalarının hemen yakaladı ı ve anlatılmadan kendiliklerinden kavradıklarını bu çocuklara basit yollarla anlatmak gerekir. Her unsur tek tek açıklanmalı istenilen somut olarak gösterilmelidir. Bu çocuklar ba arısızlı a dü tüklerinde kendilerine olan güvenini kaybederler. Etkinliklerin seçilmesi ve alı tırmanın yapılmasında uyanık olmak, çocu un hangi i te hangi seviyede ba arılı olaca ını kestirmek gerekir.

Kaynak: *Okul Rehberlik ve Psikolojik Danı ma Hizmetleri Servisi Yayınları*

HER ÇOCUK ÖZEL R!

Her çocuk özel ve farklıydı Ama Kaan çok farklıydı. O kadar bir güzel gülümsemesi vardı ki... Zor bir çocuktü; ama çok güzeldi. Bütün öğrencileri çok sevdim; ama Kaan bana farklı geldi. Başlarında adımlı söyleyemiyordu. Sonradan adımlı söyledi. Öğretmen "Ayşe duydun mu adımlı söyledi" dedi. Bende ki o anki mutluluk tarif edilemez.

Onunla iyi anlaşırıyorduk. Onun kullandığı kelimeleri kullanmak... Onun anlayacağı dilden konuşunca, anlaşmak pek de zor de ilmi . Siz özel çocuğun dünyasına girerseniz çocuk da sizin dünyanıza girer.

Kaan'la maç izlemek de en zevkliydi. Galatasaray maçını açınca ki o heyecanla ben "Kerem Aktürko lu" diye başladıkça Kaan da "Kerem Aktürk" diye başladı hoşuma gitmişti.

Özel Eğitim zor mu zordu; fakat çok güzeldi. Kaan'a bir şeyler katabildim mi bilmiyorum; ama Kaan bana çok şeyler kattı. Her çocuk özeldir ama Kaan çok farklıydı. İyi ki diyorum iyi ki tanıştım.

Bir öğretmenim bana "diğer öğretmenlikler topu duvara atmaya benzer. Topu attığında geri geleceğini bilirsin. Özel eğitim öğretmeni ise boş bir alana topu atıp, onun geri gelmesini beklemek gibidir. Duvardan dönen top da mutlu eder; ama duvarı olmayan yoldan topun geri gelmesi çok daha mutluluk vericidir"

demiydi. İmdi çok daha iyi anlıyorum özel çocuklarla çalışınca, öğrettiğimiz şeyin karşılığını olmanın nasıl mutluluk verdiğini.

ÖYLE BİR DE R K ...

nsanlık var oldu undan beri insanlar arasında belirgin ya da belirgin olmayan pek çok yolcu olmu tur ve bizimle bu yolculukta olan farklılıklarıyla bize e likeden özel bireyler tarihte de birçok a amadan geçerek bugüne gelmi lerdir...

Kolay de ildir bu süreçte yolalmak, yer almak, kendini gösterebilmek, ben de varım diyebilmek, toplumda bir birey olarak yer edinebilmek...

İlk zamanlar kapatılmış tır mahzenlere, sonra odalara... Saklanmış tır gizliyerlerde kimseler görmesin bilmesindiye. Adımı var, sanı neydi kimdi, bilinmezdi? Aslında o vardı ama yoktu...

Sonraları bir el uzandı bu güzelim çiçeklere. Karanlıktan aydınlık günlere, yokluktan varlığa, darlıktan refaha. Çünkü ihtiyaçları vardı onların da; biz de varız demeleri, kendilerini göstermeleri gerekirdi. Bunun da mücadelesi kolay verilmedi. Dağ, tepe demeden yolu a mak gerekirdi. Uzun bir zaman dilimi de olsa aydınlık günlere erildi. Okullarda sıraları, parklarda salıncağı, otobüste birkoltu u oldu.

Yeni yeni okullar açıldı. O okullarda artık onun da bir adı, bir sanı vardı. Sayıları, renkleri, ekilleri, atlamayı, zıplamayı ö rendi... Ö rendikç eö rendi; belki bazen konu amadı ama gözleri çok ey anlattı. Markete gitti, i e bile girdi.

Toplumun hiç bilmedi i o birey

İlk olarak ailesinin kuca ma dü er farklı birey. Önce ona kabul ettirmekle ba lar yolculu u, sonra toplum devralır bu görevi, ailelerin de toplumun da i i zordur. Çünkü size verilmi çiçek farklıdır; koparılmadan, soldurulmadan, bakılmak ister. Emek ister, sabır ister. Evlerin engüzel kö esidir aslındayeri ama tarihsel süreç acımasızdır...

yerini öyle bir gösterdi ki, farklılıkları güzellikleri oldu. Ülkemin dörtbir yanına da ıldı, saçıldı...

Toplumun Farklı Çiçekleri; Ülkemde Aydınlık Günlerde, Sen Açtıkça Yerin Hep Var...

ÖZEL BA LARLA DOKUNAN YÜREKLER: ÖZEL E T MDE DUYGUSAL BA IN ÖNEM

Her bir öğrencinin özel olduğu bir dünyada, özel eğitim öğretmenlerinin yüreklerine dokunan başarılar, unutulmaz bir deneyim sunar. Özel eğitim, bireylerin öğrenme güçlükleri veya özel ihtiyaçları olduğu durumlarda, eğitim süreci sunar. Ancak, bu süreç sadece bilgi ve becerileri aktarmaktan öteye geçer. Özel eğitimde duygusal başarıların ne denli önemli olduğunu kavramak, öğrencilerin hayatında bir dönüm yaratır.

Duygusal başarı, bir öğretmenin öğrencisiyle kurduğu güçlü, anlayışlı ve sevgi dolu bir ilişkiyi ifade eder. Bu başarı, öğrencinin duygusal ve sosyal gelişimini desteklerken aynı zamanda öğrenme sürecinde de önemli bir rol oynar. Bir öğretmenin öğrencisiyle başarı kurabilmesi, onun öğrencinin iç dünyasını anlamasını, ihtiyaçlarını fark etmesini ve ona uygun desteği sunmasını sağlar.

Duygusal başarı, bir öğrencinin özgüvenini ve kendine değerini güçlendirir. Öğrenciler, bir öğretmenin sevgi ve kabul dolu bir ortam yaratmasıyla kendilerini güvende hissederler. Bu güven duygusu, öğrencilerin risk almalarını, hatalarından ders çıkarmalarını ve potansiyellerini keşfetmelerini sağlar. Duygusal başarı, öğrencilerin özgünlüklerini

ve farklılıklarını kutlamalarına yardımcı olurken aynı zamanda empati, anlayış ve hoşgörü gibi önemli değerleri de öğretir.

Öğrenciyle kurulan duygusal başarı, öğretmenin öğrencisinin ihtiyaçlarını tanımasını ve bireyselleştirilmiş bir öğrenme deneyimi sunmasını sağlar. Her bir öğrencinin farklı öğrenme tarzları, güçlü yönleri ve zorlukları vardır. Öğretmenler, duygusal başarı kurdukları öğrencilerini daha iyi anlar ve onlara özel olarak uyarlanılmış eğitim stratejileri geliştirirler. Bu sayede,

öğrencilerin ilerlemelerini maksimize ederken aynı zamanda onların özgün ihtiyaçlarına odaklanırlar.

Duygusal başarı, öğrenci ve öğretmen arasında bir köprü görevi görürken aynı zamanda ailelerle işbirliği ve iletişimde de önemli bir rol oynar. Aileler, çocuklarının eğitim sürecinde güvendikleri ve destekledikleri bir öğretmenle

çalışmanın rahatlatıcı etkisini hissederler. Ailelerin öğretmenle güçlü bir duygusal başarı kurması, öğrencinin eğitimine evde de destek verme imkanı sağlar ve bu da öğrencinin başarı arısını artırır.

Özel eğitimde duygusal başarıların önemi, öğrenciyle öğretmen arasında bir başarı olu turarak güçlü, sevgi dolu ve destekleyici bir öğrenme ortamı yaratır. Bu başarı, öğrencilerin özgüvenlerini geliştirir, potansiyellerini keşfetmelerine yardımcı olur ve onları yaşam boyu öğrenme yolculuğunda destekler. Özel başarılarla dokunan yürekler, özel eğitimdeki başarıların temel taşıdır ve her bir öğrencinin hayatında önemli bir fark yaratır.

MEZUNİYET KÖŞESİ

Arda BEKER

Hümeysa SEVİNÇ

Eren DEMİRDAŞ

Engincan ÜNCÜ

Asya Kayrasu ŞENER

İlkan UZUNAY

Vedat ASLAN

Kaan Ayaz İBRAHİMOĞLU

Fotoğraf: Murat Salih SEMİZOĞLU/Eİbistan

ÜLKEMİN DOĞUSU UYANMADI BİR GÜN

Ah Kilis, Adıyaman, Urfa
Antep, Diyarbakır, Malatya
Osmaniye, Maraş, Adana
Bir de Elazığ ve Hatay'da
Ülkemin doğusu uyanmadı bir gün

Gece dörttü çatladı yollar
Kapkara oldu o sabahlar
Yaşamayanlar nasıl anlar
Ülkemin doğusu uyanmadı bir gün

Evleri yıkıldı huzur kaçtı
Çoluk çocuk rüyada kaldı
İnsanlar önce şaka sandı
Ülkemin doğusu uyanmadı bir gün

Kelebek sustu gül açmadı
Yeşil ovalar enkaz kaldı
Ana çocuğa mezar kazdı
Ülkemin doğusu uyanmadı bir gün

Dağlar bulutlara sarıldı
Mal ve mülk toprağa karıştı
Herkes birbiriyle ağlaştı
Ülkemin doğusu uyanmadı bir gün

Yollar yürümekle aşındı
Şehir şehirlere taşındı
Pahalı rezidans yıkıldı
Ülkemin doğusu uyanmadı bir gün

Sağdan soldan milyonlar geldi
Elde avuçta varsa verdi
Yüreğini kalbini serdi
Ülkemin doğusu uyanmadı bir gün

Fatih TEZCE
Bafra-06.06.2023